

“DIALOG JE KOT SNEMANJE FILMA”

BOJAN MATJAŠIČ, DIPLOMI-
RANI ANTHROPOLOG, PODPRED-
SEDNIK DRUŠTVA POZITIV
MARJAN HORVAT

Bojan Matjašič

BOJAN MATJAŠIČ

Med že uveljavljenimi slovenskimi skupinami, ki negujejo medkulturni dialog, je društvo Pozitiv. V njem se skupina Pozitiv v glavnem ukvarja z dejavnostmi in s projekti s področja (sub)kulture in sodobne scenске in vizualne umetnosti, torej z gledališkimi, s plesnimi, z digitalnimi in multimedijскими umetniškimi projekti in dejavnostmi. Bojan Matjašič, diplomirani antropolog, je podpredsednik društva, sicer samostojni kulturni delavec.

Med vašimi zadnjimi projekti je Divided God (Razdeljeni bog), v katerem se lotete žgoče družbene teme medreligijskih odnosov.

► Projekt Divided God je namenjen iskanju odgovora na vprašanje, ali religije prispevajo k strpnosti in k reševanju sporov ali jih celo sprožajo. Odgovor na to vprašanje nikakor ni enostranski. V projektu Razdeljeni bog skušamo osvetliti različne plati tega vprašanja skozi raziskavo, ki temelji na soočanju pogledov mladih samih in njihovih religioznih praks. Iz dosedanjega gradiva je razvidno, da je religija včasih daleč od duhovnosti in posledica njenega političnega delovanja je poseg globoko v identifikacijo in suverenost posameznikov, skupnosti ali celo držav. V tem projektu sodeluje pet partnerskih organizacij - iz Turčije, Bosne in Hercegovine, Srbije, Nemčije in Slovenije.

Udeležili ste se odprtja posveta o Medkulturnem dialogu kot evropski vrednoti. Je takšen posvet ustrezen način odpravljanja medkulturnih ovir v Evropi?

► Otvoritvenega dogodka ob evropskem letu medkulturnega dialoga smo se udeležili na podlagi vpisa v Rainbow paper, projekta civilne pobude, ki se vzpostavljanja medkulturnega dialoga loteva praktično. Kampanja, ki se je začela, je korak v pravo smer, čeprav nisem ravno prepričan, da bo dosegla tiste, ki jim je namenjena. Sicer bo le še "odkljukana" naloga EU.

Kako poteka delo v vaših delavnicah?

► Pri projektih smo ubrali pot terenskega dela. Mladi so se na terenu skupaj z vrstniki iz različnih okolij z drugačnim kulturnim, zgodovinskim in verskim ozadjem ukvarjali s

Če se ne moremo pogovarjati s sosedi in sorodniki, kaj nam koristi večerja na "evropskem dvoru"?

problematiko svojih okolij in širšega prostora, v katerem živijo. Težave so doživeli skozi izkušnje vrstnikov, jih poskušali razumeti, ob tem pa so ohranjali tudi kritičnost. Skupaj so živeli, jedli, sodelovali in ustvarjali. Metodologija snemanja filmov jim je omogočila specifičen način obravnavanja "problematičnih" tem. Organizirali so se v ekipe, iskali teme, delali intervjuje, snemali, montirali ... ob tem pa je med njimi potekal medkulturni dialog.

Kako bi plastično upodobili medkulturno razliko in medkulturni dialog?

► Medkulturni dialog je, tako kot snemanje filma, proces, ki ga ni mogoče upodobiti. Za uspešen medkulturni dialog pa je, kot pri filmu, treba spoznati razmere, priznati različnost, ohraniti nepristranskost in kritično distanco ter sodelovati s te pozicije.

Medkulturna razlika je, metaforično rečeno, mnenje o subjektu, ki si ga gledalec ustvari ob gledanju tega filma, ki je nastal kot plod medkulturnega sodelovanja. Gre za izraz, ki ga ni mogoče jasno definirati, saj vsebuje najmanj toliko definicij kot kultura, še manj pa ga je mogoče upodobiti.

Pri svojem projektu ste se veliko ukvarjali z Balkanom. Se vam zdi, da bi morala Slovenija v svoji strategiji nameniti več pozornosti medkulturnemu dialogu med južnoslovanskimi narodi?

► Če bi se uresničile vse idealistične vizije glede družbe, gospodarstva in okolja, ki so bile omenjene ob odprtju, bi bil to velik korak k stabilnosti ne samo Evrope, ampak tudi celotne civilizacije. Uspešno sodelovanje z južnimi sosedi mora Evropa od Slovenije zahtevati, in nasprotno, Slovenija mora to zahtevati od Evrope. KUD Pozitiv se pri praktičnem kulturnem delovanju s tem ukvarja že več let. Če se ne moremo pogovarjati s sosedi in sorodniki, kaj nam koristi večerja na "evropskem dvoru"? ✕